

«Η οικογένεια δεν έχει αριθμητική, είναι απλώς μοναδική!»:

1^ο Εργαστήριο Δεξιοτήτων

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΣΧΟΛΕΙΟ: 13 ^ο Νηπ. Ν.Ιωνίας	ΤΜΗΜΑ: 1/ΘΕΣΙΟ	ΣΧ.ΕΤΟΣ: 2023-24
ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Ενδιαφέροντα και Ενεργώ – Κοινωνική Συναίσθηση	ΥΠΟΘΕΜΑΤΙΚΗ: Ανθρώπινα Δικαιώματα	
ΒΑΘΜΙΔΑ: Νηπιαγωγείο		
ΤΙΤΛΟΣ: «Η οικογένεια δεν έχει αριθμητική, είναι απλώς μοναδική!» Ένα πρόγραμμα για την οικογενειακή πολυμορφία!		
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΧΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: <ul style="list-style-type: none">- [A1] Δεξιότητες μάθησης 21ου αιώνα – 4Cs (συνεργασία, κριτική σκέψη, επικοινωνία, δημιουργικότητα)- [B1] Δεξιότητες της κοινωνικής ζωής (κοινωνικές δεξιότητες, ενσυναίσθηση και ευαισθησία)		
ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΒΑΣΙΚΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ: <ul style="list-style-type: none">- Δικαιώματα του Παιδιού- Αλληλοσεβασμός- Διαφορετικότητα- Αντιμετώπιση διακρίσεων- Κοινωνική ευαισθησία		

Εργαστήριο 1ο: «Η μοναδική μου οικογένεια»

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Να «ξανασυστηθούν» οι μαθητές με κριτήριο το οικογενειακό τους πλαίσιο.
- Να προκληθεί το ενδιαφέρον των μαθητών σχετικά με τη διαφορετική δομή άλλων οικογενειών εκτός από τη δική τους.
- Να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των οικογενειών των συμμαθητών τους.
- Να εκφράσουν αντιλήψεις, συναισθήματα, ιδέες για την έννοια της «οικογένειας».
- Να έρθουν σε επαφή με όψεις της οικογενειακής πολυμορφίας μέσω παραμυθιού

Τα παιδιά με τη βοήθεια των γονέων και των κηδεμόνων τους δημιουργούν σε μια κόλλα Α3 μια παρουσίαση του νηπιού και της οικογένειάς του, ώστε να παρουσιαστεί στην ολομέλεια της τάξης.

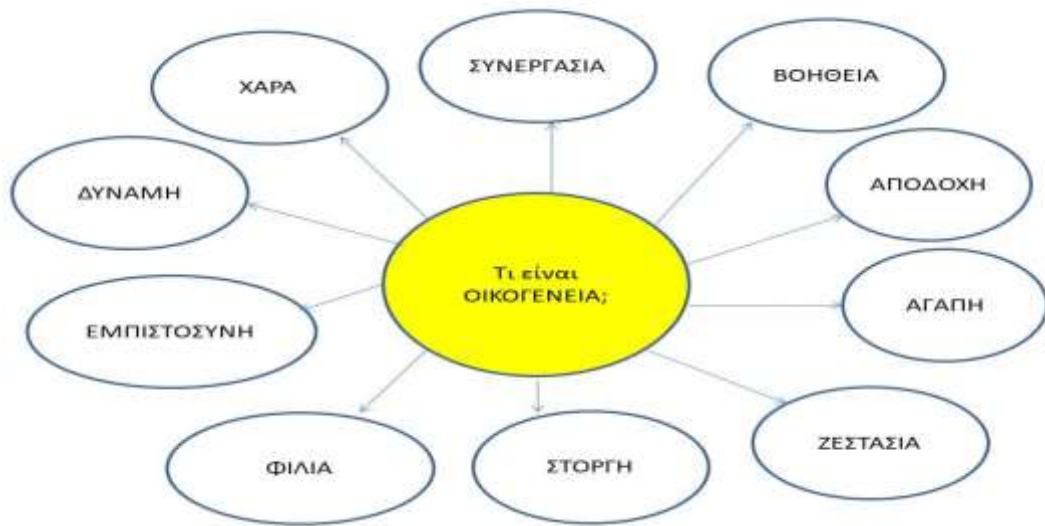
Με αφορμή την παρουσίαση εισαγόμαστε στο θέμα της «οικογένειας». Τα παιδιά ζωγραφίζουν την οικογένειά τους και την παρουσιάζουν. Σχολιάζουν τις ομοιότητες και τις διαφορές που παρατηρούν στις ζωγραφιές των συμμαθητών τους (εικ. 1) και δημιουργούν ατομικές εργασίες με βάση την κωδικοποίηση (αντιστοίχιση χρώματος με μέλος της οικογένειας) (εικ.2). Τα νήπια μετρούν τα μέλη της οικογένειάς τους και δημιουργούν ομαδούλες ανάλογα με το πλήθος των μελών.

ΕΙΚ. 1

ΕΙΚ.2

Έπειτα, οι μαθητές καλούνται σε μια δραστηριότητα καταιγισμού ιδεών με θέμα «Τι είναι Οικογένεια;» (εικ.3).

εικ.3

Τέλος, προβλήθηκε στην τάξη το διαδραστικό ψηφιακό παραμύθι «Η μονα-δική μου οικογένεια» της Ι. Μανάφη. Ακολούθησε συζήτηση για τις οικογένειες των ζώων που πρωταγωνιστούν στο παραμύθι και υλοποιήθηκαν κάποιες από τις δραστηριότητες που το συνοδεύουν.

Εργαστήριο 2ο:

«Πες μας, Πιγκουίνε!» - Συζητάμε για την πυρηνική οικογένεια (1+1=2)

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21ου αιώνα – 4Cs (συνεργασία, κριτική σκέψη, δημιουργικότητα και επικοινωνία).
- Να γνωρίσουν τον τύπο της πυρηνικής οικογένειας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.
- Να δώσουν λύσεις σε προβληματική κατάσταση μιας πυρηνικής οικογένειας με δημοκρατικό τρόπο (οικογενειακό συμβούλιο).
- Να κατανοήσουν ότι τα μέλη μιας πυρηνικής οικογένειας αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αλλά βιώνουν και όμορφες στιγμές.

Με αφορμή το παραμύθι του πρώτου εργαστηρίου γνωρίζουμε την πυρηνική οικογένεια του μικρού Πιγκουίνου. Προκειμένου να κατανοήσουν τα νήπια τη δομή της οικογένειάς του Πιγκουίνου παρουσιάζεται απόσπασμα από το βίντεο με τίτλο «Πιγκουίνοι» από τη συλλογή εκπαιδευτικών ντοκιμαντέρ της Disney «Ο μαγικός κόσμος των ζώων» (2009).

Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για τη δομή της οικογένειας του πιγκουίνου και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η συζήτηση οδηγεί στον ορισμό της πυρηνικής οικογένειας.

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες προσομοιώνοντας σε κάθε ομάδα μία πυρηνική οικογένεια με δύο γονείς και τα παιδιά. Οι ρόλοι μοιράζονται στην ομάδα με τη συνεργασία και τη συμφωνία όλων των μελών της. Οι μαθητές/τριες καλούνται με την οικογένειά τους να δώσουν λύση σε μια προβληματική κατάσταση («οικογενειακό συμβούλιο») (εικ.4). Η κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τις λύσεις της, ενώ παράλληλα συζητούνται οι δυσκολίες και οι όμορφες στιγμές που μπορούν να έχουν τα μέλη της.

εικ.4

Εργαστήριο 3ο:

«Πες μας, λύκε!» - Συζητάμε για την εκτεταμένη οικογένεια (1+1=11)

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21ου αιώνα (4Cs).
- Να γνωρίσουν τον τύπο της εκτεταμένης οικογένειας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.
- Να δώσουν λύσεις σε προβληματική κατάσταση μιας εκτεταμένης οικογένειας με δημοκρατικό τρόπο (οικογενειακό συμβούλιο).
- Να κατανοήσουν ότι τα μέλη μιας εκτεταμένης οικογένειας αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αλλά βιώνουν και όμορφες στιγμές.

Με αφορμή το παραμύθι του πρώτου εργαστηρίου γνωρίζουμε την εκτεταμένη οικογένεια του μικρού Λύκου. Προκειμένου να κατανοήσουν τα νήπια τη δομή της οικογένειάς του Λύκου παρουσιάζεται απόσπασμα από το βίντεο με τίτλο «Λύκοι» από τη συλλογή εκπαιδευτικών ντοκιμαντέρ της Disney «Ο μαγικός κόσμος των ζώων» (2009).

Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για τη δομή της οικογένειας του λύκου και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η συζήτηση οδηγεί στον ορισμό της εκτεταμένης οικογένειας.

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες προσομοιώνοντας σε κάθε ομάδα μία εκτεταμένη οικογένεια με γονείς, παιδιά παππούδες ή/και γιαγιάδες. Οι ρόλοι μοιράζονται στην ομάδα με τη συνεργασία και τη συμφωνία όλων των μελών της. Οι μαθητές/τριες καλούνται με την οικογένειά τους να δώσουν λύση σε μια προβληματική κατάσταση («οικογενειακό συμβούλιο») (εικ.5). Η κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τις λύσεις της, ενώ παράλληλα συζητούνται δυσκολίες που μπορεί να συναντήσει μια εκτεταμένη οικογένεια στη λειτουργία της, αλλά και για τις όμορφες στιγμές που μπορούν να έχουν τα μέλη της.

Εργαστήριο 4ο:

«Πες μας, καγκουρό!» - Συζητάμε για τη μονογονεϊκή οικογένεια (1+1=1)

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21ου αιώνα (4Cs).
- Να γνωρίσουν τον τύπο της μονογονεϊκής οικογένειας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.
- Να δώσουν λύσεις σε προβληματική κατάσταση μιας μονογονεϊκής οικογένειας με δημοκρατικό τρόπο (οικογενειακό συμβούλιο).
- Να κατανοήσουν ότι τα μέλη μιας μονογονεϊκής οικογένειας αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αλλά βιώνουν και όμορφες στιγμές.

Με αφορμή το παραμύθι του πρώτου εργαστηρίου γνωρίζουμε τη μονογονεϊκή οικογένεια του μικρού Καγκουρό. Προκειμένου να κατανοήσουν τα νήπια τη δομή αυτής της οικογένειας παρουσιάζεται απόσπασμα από το βίντεο με τίτλο «Καγκουρό» από τη συλλογή εκπαιδευτικών ντοκιμαντέρ της Disney «Ο μαγικός κόσμος των ζώων» (2009).

Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για τη δομή της οικογένειας του Καγκουρό και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η συζήτηση οδηγεί στον ορισμό της μονογονεϊκής οικογένειας.

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες των δύο ή τριών ατόμων προσομοιώνοντας μία μονογονεϊκή οικογένεια με έναν γονέα (μητέρα ή πατέρα) γονείς και το παιδί ή τα παιδιά. Οι ρόλοι μοιράζονται στην ομάδα με τη συνεργασία και τη συμφωνία όλων των μελών της. Οι μαθητές/τριες καλούνται με την οικογένειά τους να δώσουν λύση σε μια προβληματική κατάσταση («οικογενειακό συμβούλιο») (εικ.6). Η κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τις λύσεις της, ενώ παράλληλα συζητούνται δυσκολίες που μπορεί να συναντήσει μια μονογονεϊκή οικογένεια στη λειτουργία της, αλλά και για τις όμορφες στιγμές που μπορούν να έχουν τα μέλη της.

Εργαστήριο 5ο:

«Πες μας, κούκε!» - Συζητάμε για τη θετή οικογένεια (1+1=3)

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21ου αιώνα (4Cs).
- Να γνωρίσουν τον τύπο της θετής οικογένειας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.
- Να δώσουν λύσεις σε προβληματική κατάσταση μιας θετής οικογένειας με δημοκρατικό τρόπο (οικογενειακό συμβούλιο).
- Να κατανοήσουν ότι τα μέλη μιας θετής οικογένειας αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αλλά βιώνουν και όμορφες στιγμές.

Με αφορμή το παραμύθι του πρώτου εργαστηρίου γνωρίζουμε τη θετή οικογένεια του μικρού Κούκου. Προκειμένου να κατανοήσουν τα νήπια τη δομή αυτής της οικογένειας παρουσιάζεται απόσπασμα από το βίντεο με τίτλο του BBC Earth με τίτλο “Cuckoo Hijacks Warbler Nest”, που παρουσιάζει τον θηλυκό κούκο να αφήνει το αυγό του σε ξένη.

Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για τη δομή της οικογένειας του Κούκου και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η συζήτηση οδηγεί στον ορισμό της θετής οικογένειας.

Οι μαθητές χωρίζονται σε τετραμελείς ομάδες προσομοιώνοντας σε κάθε ομάδα μία θετή οικογένεια με δύο γονείς και δύο παιδιά, εκ των οποίων το ένα είναι υιοθετημένο. Οι ρόλοι μοιράζονται στην ομάδα με τη συνεργασία και συμφωνία όλων των μελών της. Οι μαθητές/τριες καλούνται με την οικογένειά τους να δώσουν λύση σε μια προβληματική κατάσταση («οικογενειακό συμβούλιο») (εικ.7). Η κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τις λύσεις της, ενώ παράλληλα συζητούνται δυσκολίες που μπορεί να συναντήσει μια θετή οικογένεια στη λειτουργία της, αλλά και για τις όμορφες στιγμές που μπορούν να έχουν τα μέλη της.

Εργαστήριο 6ο:

«Πες μας, χελωνάκι!» - Συζητάμε για τα ορφανά παιδιά (1+1=0)

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Να καλλιεργήσουν οι μαθητές τις δεξιότητες του 21ου αιώνα (4Cs).
- Να συζητήσουν για τα παιδιά χωρίς οικογένεια (ορφανά, ασυνόδευτα προσφυγόπουλα).
- Να δώσουν λύσεις σε προβληματική κατάσταση παιδιών χωρίς οικογένεια με δημοκρατικό τρόπο (οικογενειακό συμβούλιο).
- Να κατανοήσουν ότι τα παιδιά χωρίς οικογένεια αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αλλά μπορούν να βιώσουν και όμορφες στιγμές.

Με αφορμή το παραμύθι του πρώτου εργαστηρίου γνωρίζουμε την οικογένεια μιας μικρής Χελώνας. Προκειμένου να κατανοήσουν τα νήπια τη δομή αυτής της οικογένειας παρουσιάζεται απόσπασμα από το βίντεο με τίτλο «Χελώνες» από τη συλλογή εκπαιδευτικών ντοκιμαντέρ της Disney «Ο μαγικός κόσμος των ζώων» (2009).

Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια για τα χελωνάκια που στερούνται τους γονείς τους από τη γέννησή τους. Η συζήτηση οδηγεί στα ορφανά παιδιά και στα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα που ζουν στην πατρίδα μας.

Οι μαθητές χωρίζονται σε τετραμελείς ομάδες προσομοιώνοντας σε κάθε ομάδα μία οικογένεια με τρία ή τέσσερα παιδιά χωρίς γονείς. Οι ρόλοι μοιράζονται στην ομάδα με τη συνεργασία και συμφωνία όλων των μελών της. Οι μαθητές/τριες καλούνται με την οικογένειά τους να δώσουν λύση σε μια προβληματική κατάσταση («οικογενειακό συμβούλιο») (εικ.8). Η κάθε ομάδα παρουσιάζει στην ολομέλεια τις λύσεις, ενώ παράλληλα συζητούνται οι δυσκολίες, αλλά και οι όμορφες στιγμές που μπορούν να έχουν τα μέλη της.

Επίσης, δημιουργήθηκε μια ομαδική εργασία, όπου το κάθε παιδί έγραψε με τον τρόπο που μπορούσε την λέξη εκείνη που αντιπροσωπεύει την οικογένειά του (εικ. 10).

εικ.10

Στο τέλος, οι μαθητές/τριες κλήθηκαν να συμπληρώσουν μία Ρουμπρίκα Αυτοαξιολόγησης για τη συνεργασία στην ομάδα, την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης και την αποδοχή της διαφορετικότητας.

Βιβλιογραφία

Γεώργας, Δ. (2004). Η Ελληνική Οικογένεια, Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον. Β΄ Διημερίδα Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Γάμου, Οικογενείας, Προστασίας Παιδιού και Δημογραφικού Προβλήματος «Γάμος και Οικογένεια. Διαπιστώσεις και Προοπτικές» (Αθήνα 4-5 Νοεμβρίου 2004).

ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ. (2003). Προγράμματα Σπουδών για το Νηπιαγωγείο και το Δημοτικό.

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. (2014). Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου.

Lynch, E. (2013). Families in the 21st century. In M. Hanson & E. Lynch (Eds.), *Understanding Families, Supportive Approaches to Diversity, Disability, and Risk* (pp. 1-22). Brookes Publishing.

Μαράτου-Αλιπράντη, Λ. (1998). Μονογονεϊκές οικογένειες: Σύγχρονες τάσεις και διλήμματα πολιτικής: συγκριτική επισκόπηση ανάμεσα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 95(95), 185-208. doi: <https://doi.org/10.12681/grsr.726>

Muncie, J. & Sapsford, R. (1999). Issues in the Study of 'The Family'. In J. Muncie, M. Wetherell, M. Langan, R. Dallos & A. Cochrane (Eds.), *Understanding the Family*. SAGE Publications Ltd.

Συνήγορος του Παιδιού. Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού με απλά λόγια.